

Circulaire

Brussel, 29 oktober 2024

Kenmerk: NBB_2024_16

uw correspondent:
Nicolas Strypstein
tel. +32 494 53 38 90
nicolas.strypstein@nbb.be

Fit & Proper – Prudentiële verwachtingen die voortvloeien uit de toepassing van de wet van 22 april 2019 tot invoering van een bankierseed en een tuchtregeling voor de banksector

Toepassingsveld

- kredietinstellingen naar Belgisch recht in de zin van artikel 1, § 3, eerste lid, 1° van de wet van 25 april 2014 op het statuut van en het toezicht op kredietinstellingen¹,
- in België gevestigde bijkantoren van kredietinstellingen die ressorteren onder het recht van een andere lidstaat van de Europese Economische Ruimte (EER), en
- in België gevestigde bijkantoren van kredietinstellingen uit derde landen.

Samenvatting/Doelstelling

Deze circulaire heeft tot doel de kredietinstellingen te informeren over de prudentiële verwachtingen inzake de geschiktheidsbeoordeling (“fit & proper”-beoordeling) van hun leiders en verantwoordelijken voor onafhankelijke controlefuncties die voortvloeien uit de toepassing van de wet van 22 april 2019 tot invoering van een bankierseed en een tuchtregeling voor de banksector.

Deze nieuwe verwachtingen houden in:

- dat nieuwe kandidaten voor een functie waarvoor een “fit & proper”-screening is vereist, vanaf 15 januari 2025 een door de FSMA uitgereikt attest moeten bezorgen aan de toezichthouder² dat bevestigt dat hen geen beroepsverbod is opgelegd;
- dat leiders en verantwoordelijken voor onafhankelijke controlefuncties aanbevolen worden hun kredietinstelling spontaan op de hoogte te brengen wanneer zij er kennis van krijgen dat de (adjunct-)auditeur van de FSMA een onderzoek als bedoeld in artikel 5, § 1 van de wet van 22 april 2019 tegen hen voert of heeft gevoerd, waarbij de kredietinstelling de impact hiervan op het “fit & proper”-karakter van de betrokkene moet beoordelen en de toezichthouder van deze beoordeling op de hoogte moet brengen; en
- dat de kredietinstellingen aanbevolen worden hun geschiktheidsbeleid bij te werken.

¹ Kredietinstellingen als bedoeld in artikel 1, § 3, eerste lid, 2° van de wet van 25 april 2014 (de zogenaamde “Class 1 Investment Firms”) vallen niet onder deze circulaire, aangezien de wet van 22 april 2019 tot invoering van een bankierseed en een tuchtregeling voor de banksector niet van toepassing is op hen.

² Overeenkomstig artikel 3, 4° van de wet van 25 april 2014 is dit ofwel de Nationale Bank van België ofwel de Europese Centrale Bank, afhankelijk van de bevoegdheidsverdeling vastgelegd in of krachtens Verordening (EU) nr. 1024/2013 van de Raad van 15 oktober 2013 waarbij aan de Europese Centrale Bank specifieke taken worden opgedragen betreffende het beleid inzake het prudentieel toezicht op kredietinstellingen.

Geachte mevrouw
Geachte heer

Deze circulaire is bedoeld om duidelijkheid te scheppen over de prudentiële verwachtingen inzake de geschiktheidsbeoordeling ("fit & proper"-beoordeling) die voortvloeien uit de toepassing van de wet van 22 april 2019 tot invoering van een bankierseed en een tuchtregeling voor de banksector, zoals gewijzigd bij de wet van 20 december 2023 houdende diverse financiële bepalingen.

In het algemeen vormen de bankierseed en de nieuwe tuchtregeling voor de banksector een bijkomende bron van informatie die de prudentiële toezichthouder, d.w.z. de Nationale Bank van België (NBB), de Europese Centrale Bank (ECB) of de bevoegde autoriteit van de lidstaat van herkomst (« *Home Country Control Authority*») voor bijkantoren die ressorteren onder het recht van een andere EER-EER-lidstaat, in staat zal stellen om het toezicht op het "fit & proper"-karakter van leiders en verantwoordelijken voor onafhankelijke controlefuncties te versterken.

1. Toepassingsgebied, bevoegdheden en doel van de circulaire

Toepassingsgebied

De verplichting om de bankierseed af te leggen en de individuele gedragsregels die door de wet van 22 april 2019 worden opgelegd, gelden voor alle in die wet vastgestelde categorieën van bankdienstverleners. Deze circulaire is van toepassing op de volgende bankdienstverleners:

- binnen categorie 1, die bestaat uit de personen die conform de wet van 25 april 2014 of de wet van 22 maart 2006 permanent over de voor de uitoefening van hun functie vereiste professionele betrouwbaarheid en passende deskundigheid moeten beschikken (de zogenaamde "fit & proper"-personen):
 - o (i) de leden van het wettelijk bestuursorgaan, (ii) de personen belast met de effectieve leiding³ en (iii) de verantwoordelijken voor de onafhankelijke controlefuncties van kredietinstellingen naar Belgisch recht;
 - o (i) de effectieve leiders en (ii) de verantwoordelijke voor de compliancefunctie van in België gevestigde bijkantoren van kredietinstellingen uit derde landen;
- indien zij deel uitmaken van categorie 2 (de "verantwoordelijke leidinggevenden") en/of 4 (de "personen die rechtstreeks deelnemen aan het verrichten van bankactiviteiten of -diensten op het Belgisch grondgebied"), de effectieve leiders van in België gevestigde bijkantoren van kredietinstellingen die ressorteren onder het recht van een andere EER- lidstaat.

Bevoegdheden

Overeenkomstig de wet van 22 april 2019 is de FSMA niet bevoegd om tuchtmaatregelen op te leggen aan personen die onder deze circulaire vallen. Indien er sprake is van een inbreuk in hoofde van een bankdienstverlener van categorie 1, stuurt de FSMA een kopie van het definitieve onderzoeksverslag en van de dossierstukken naar de NBB. Indien de betrokken bankdienstverlener actief is in een kredietinstelling die als belangrijk wordt beschouwd (SI)⁴, stuurt de NBB het verslag en de stukken door naar de ECB. Zoniet behandelt zij het dossier in haar hoedanigheid van bevoegde prudentiële toezichthouder voor de minder belangrijke kredietinstellingen (LSI's). De NBB en de ECB behandelen het

³ Zie de definitie van "effectieve leiding" in het reglement van de NBB van 9 november 2021 met betrekking tot de uitoefening van externe functies door leiders en verantwoordelijken voor een onafhankelijke controlefunctie van gereguleerde ondernemingen.

⁴ Met "belangrijke kredietinstellingen" (SI's) worden de kredietinstellingen bedoeld die voldoen aan minstens één van de significantiecriteria die zijn vastgelegd in Verordening (EU) nr. 1024/2013 van de Raad van 15 oktober 2013 waarbij aan de Europese Centrale Bank specifieke taken worden opgedragen betreffende het beleid inzake het prudentieel toezicht op kredietinstellingen. Kredietinstellingen die aan geen van deze criteria voldoen, worden "minder belangrijke kredietinstellingen" (LSI's) genoemd.

dossier in het kader van hun “fit & proper”-toezicht en voeren indien nodig een nieuwe “fit & proper”-beoordeling uit. Bovendien kan op basis van het nieuwe artikel 236, § 7, dat door de wet van 20 december 2023 in de wet van 25 april 2014 is ingevoerd, een beroepsverbod van maximaal 5 jaar worden opgelegd aan de betrokken persoon indien de toezichthouder vaststelt dat deze niet langer voldoet aan het wettelijke vereiste om over de nodige professionele betrouwbaarheid en passende deskundigheid te beschikken.

Doelstelling

De reikwijdte van deze circulaire is beperkt tot de impact van de toepassing van de wet van 22 april 2019 op de prudentiële “fit & proper”-procedures.

Voor meer informatie over de praktische modaliteiten van de eedaflegging, de individuele gedragsregels en de bevoegdheden ter zake van de FSMA, zij verwezen naar de reglementering hierover⁵ en naar de vragen en antwoorden (FAQ’s) over de bankierseed en de tuchtrechtelijke regeling voor bankdienstverleners op de website van de FSMA⁶.

2. Indiening van een attest van afwezigheid van beroepsverbod

Vanaf 15 januari 2025 kan elke kandidaat voor een functie als bankdienstverlener een attest bij de FSMA aanvragen dat bevestigt dat deze persoon niet onderworpen is aan een beroepsverbod dat is opgelegd door de FSMA krachtens de wet van 22 april 2019 of de wet van 25 oktober 2016 betreffende de toegang tot het beleggingsdienstenbedrijf en betreffende het statuut van en het toezicht op de vennootschappen voor vermogensbeheer en beleggingsadvies, door de toezichthouder krachtens de wet van 25 april 2014 of door de NBB krachtens de wet van 20 juli 2022 op het statuut van en het toezicht op beursvennootschappen⁷.

Kredietinstellingen van hun kant zullen verplicht zijn om een dergelijk attest van afwezigheid van beroepsverbod te eisen van een bankdienstverlener alvorens gebruik te maken van diens diensten⁸.

Met toepassing van artikel 60, § 1, tweede lid van de wet van 25 april 2014 moeten alle kredietinstellingen naar Belgisch recht die vanaf 15 januari 2025 een “fit & proper”-formulier “New Appointment” willen indienen voor de benoeming van een bestuurder, een effectieve leider of een verantwoordelijke voor een onafhankelijke controlefunctie die onderworpen is aan een “fit & proper”-screening, daarom bij dit formulier een attest voegen waaruit blijkt dat aan deze persoon geen recent beroepsverbod is opgelegd⁹. Dit attest moet door de betrokken “fit & proper”-kandidaat worden aangevraagd bij de FSMA.

Het attest van afwezigheid van beroepsverbod moet worden bijgevoegd bij het “fit & proper”-formulier “New Appointment” van de ECB of van de NBB, naargelang het gaat om een belangrijke kredietinstelling (SI) of een minder belangrijke kredietinstelling (LSI), en samen met het formulier worden ingediend via respectievelijk de IMAS-portaalsite van de ECB of de OneGate-portaalsite van de NBB.

⁵ Wet van 22 april 2019 tot invoering van een bankierseed en een tuchtregeling voor de banksector; koninklijk besluit van 28 januari 2024 tot bepaling van de inhoud van de individuele gedragsregels als bedoeld in artikel 4, § 3, van de wet van 22 april 2019 tot invoering van een bankierseed en een tuchtregeling voor de banksector; reglement van de FSMA over de bankierseed, goedgekeurd bij koninklijk besluit van 16 juni 2024 (BS 20 juni 2024).

⁶ Zie: [Vragen en antwoorden \(FAQ's\) over de bankierseed en de tuchtrechtelijke regeling voor bankdienstverleners](#).

⁷ Overeenkomstig artikel 7, §2 van de wet van 22 april 2019. Op grond van de artikelen 64, § 7 van de wet van 25 oktober 2016, 236, § 7 van de wet van 25 april 2014 en 204, § 8/1 van de wet van 20 juli 2022, ingevoegd bij de wet van 20 december 2023 houdende diverse financiële bepalingen, kan een beroepsverbod van maximaal 5 jaar worden opgelegd wanneer wordt vastgesteld dat een persoon waarop de door de respectieve wetten opgelegde “fit & proper”-vereisten van toepassing zijn, niet langer voldoet aan het wettelijke vereiste om over de nodige professionele betrouwbaarheid en passende deskundigheid te beschikken.

⁸ Overeenkomstig artikel 7, § 3 van de wet van 22 april 2019.

⁹ Onder “recent” wordt minder dan drie maanden oud verstaan.

De verplichting om aan de toezichthouder een attest van afwezigheid van beroepsverbod te bezorgen, is niet van toepassing op effectieve leiders van niveau "N-1" bij Belgische kredietinstellingen, aangezien zij niet zijn onderworpen aan een "fit & proper"-screening door de toezichthouder. Deze personen moeten echter wel een dergelijk attest voorleggen aan hun kredietinstellingen, zodat deze kunnen voldoen aan hun verplichtingen op grond van artikel 7, § 3 van de wet van 22 april 2019.

Voor bijkantoren in België bepaalt artikel 7, § 3 van de wet van 22 april 2019 eveneens dat eenieder die zich kandidaat stelt om binnen die entiteit activiteiten van bankdienstverlener te verrichten, een attest van afwezigheid van beroepsverbod moet voorleggen. Voor bijkantoren van kredietinstellingen uit derde landen moet dit attest vanaf 15 januari 2025 worden gevoegd bij het formulier "New Appointment" dat aan de NBB moet worden verstrekt. Voor bijkantoren van kredietinstellingen die ressorteren onder het recht van een andere EER-lidstaat, worden de betrokkenen verzocht contact op te nemen met de bevoegde autoriteit van de lidstaat van herkomst die verantwoordelijk is voor het "fit & proper"-toezicht op de leiders van die bijkantoren, om de praktische modaliteiten voor het bezorgen van dit attest te vernemen.

3. Spontane mededeling aan de kredietinstelling van informatie met betrekking tot onderzoeken door de (adjunct-)auditeur van de FSMA

Artikel 5, § 1 van de wet van 22 april 2019 bepaalt dat de auditeur (of, bij zijn afwezigheid, de adjunct-auditeur) van de FSMA ernstige aanwijzingen van inbreuken op de verplichting tot eedaflegging en op de individuele gedragsregels door bankdienstverleners onderzoekt.

Wanneer de leiders en verantwoordelijken voor de onafhankelijke controlefuncties van de kredietinstellingen kennis van krijgen van het feit dat de (adjunct-)auditeur van de FSMA een dergelijk onderzoek tegen hen voert of heeft gevoerd¹⁰, is het aanbevolen dat zij de betrokken kredietinstelling hiervan onmiddellijk op de hoogte brengen, met name zodat deze het "fit & proper"-karakter van de betrokken persoon opnieuw kan beoordelen¹¹.

Bovendien verwacht de toezichthouder in alle gevallen (ongeacht of deze herbeoordeling het "fit & proper"-karakter van de betrokkene ter discussie stelt of niet) dat de kredietinstelling naar Belgisch recht of het in België gevestigd bijkantoor van een kredietinstelling uit een derde land, de toezichthouder in kennis stelt van het bestaan van dit onderzoek door hem een "fit & proper"-formulier "New elements" toe te sturen dat met name het resultaat van de interne herbeoordeling bevat. Voor meer informatie zij verwezen naar sectie 5.2. van het "fit & proper"-handboek van de NBB, waarin gesteld wordt dat onmiddellijk een formulier "New elements" naar de toezichthouder moet worden gestuurd wanneer er nieuwe elementen opduiken die een invloed kunnen hebben op één of meer van de 5 criteria voor de beoordeling van de geschiktheid.

In het geval van leiders van bijkantoren in België van kredietinstellingen die ressorteren onder het recht van een andere EER-lidstaat, is het aan de bevoegde autoriteit van de lidstaat van herkomst om te beslissen welke stappen moeten worden ondernomen.

¹⁰ De betrokken personen worden over het algemeen door de FSMA op de hoogte gebracht wanneer er een onderzoeksdaad wordt verricht of bij de toezending van het voorlopig onderzoeksverslag (artikel 5, § 4 van de wet van 22 april 2019). Dit is echter niet het geval als er bijvoorbeeld geen verzoek om informatie aan de betrokken persoon wordt gericht en het onderzoek is afgesloten.

¹¹ Bij een nieuwe benoeming moet de kandidaat in het "fit & proper"-formulier "New Appointment" ook transparant zijn over eventuele procedures (inclusief tuchtprocedures) die tegen hem of haar lopen.

4. Aanpassing van het geschiktheidsbeleid

Zoals vermeld in het "fit & proper"-handboek van de NBB moeten kredietinstellingen ervoor zorgen dat hun geschiktheidsbeleid in overeenstemming is met de toepasselijke regelgeving¹². De toezichthouder verwacht dan ook dat de instellingen die onder deze circulaire vallen, hun geschiktheidsbeleid tegen 31 maart 2025 actualiseren om er de relevante bepalingen van de wet van 22 april 2019 in op te nemen.

Er wordt een kopie van deze circulaire verzonden naar de commissaris(sen), erkend revisor(en) van uw onderneming.

Hoogachtend

A handwritten signature in black ink, consisting of a stylized 'P' and 'W' followed by a large, sweeping flourish.

Pierre Wunsch
Gouverneur

¹² Zie de paragrafen 2:102 en 3:99 van het "fit & proper"-handboek van de NBB.